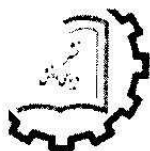


زمانه و زمینه نظریه جامعه

دکتر عباس محمدی اصل

www.ketab.ir



سرشناسه: محمدی اصل، عباس؛ ۱۳۴۶-

عنوان و نام پدیدآور: زمانه و زمینه نظریه جامعه / عباس محمدی اصل.

مشخصات نشر: تهران: دیبای دانش، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص. شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۴۴-۳۹-۲

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه

موضوع: جامعه‌شناسی

Sociology: موضوع

رده‌بندی کنگره: HM۶۰۶

رده‌بندی دیویی: ۳۰۱

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۷۳۰۱۵۶

عنوان: زمانه و زمینه نظریه جامعه

پدیدآورنده: عباس محمدی اصل

نوبت و تاریخ چاپ: اول ۱۴۰۱

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان



نشانی: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه رشتچی، پلاک ۱۴، واحد ۴.

☎ ۰۲۱۶۶۹۲۲۰۲۷

☎ ۰۹۱۲۴۸۵۹۵۶۴

🌐 www.Dibayedanesh.ir

✉ Diba_Danesh10904@yahoo.com

📠 [Telegram.me/diba_danesh](https://t.me/diba_danesh)

📷 [Instagram.com/Dibayedaneshpub](https://www.instagram.com/Dibayedaneshpub)

کلیه حقوق این کتاب متعلق به نشر دیبای دانش است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست

۷	سخنی با خواننده
۹	مقدمه
۱۵	اجتماع و جامعه
۲۱	اجتماعات پیشاصنعتی
۲۷	جوامع مدرن
۳۳	جامعه‌شناسی به کجا چنین شتابان
۴۱	فلسفه و نظریه اجتماعی
۴۵	بازتولید ساخت فرهنگ
۵۱	سیک و سیستم زندگی روزمره
۶۱	تحلیل زمانه فرهنگی
۷۱	اداره و قوه قهریه جامعه
۷۷	بنیادهای نظری اقتصاد اجتماعی
۸۳	آگاهی ساختی و تاریخ اجتماعی
۹۳	عقلانیت گفتمانی و کنش ارتباطی
۹۹	نظریه انتقادی و تحلیل ارتباطی
۱۰۵	شمول‌گرایی نظریه‌های جامعه‌شناسی
۱۱۳	الزامات از کار تا تعامل
۱۱۹	جمع‌بندی

سخنی با خواننده

تاریخ اسرار خود را برای کسانی آشکار می‌کند
که از زمان حال آغاز می‌کنند.

آلفرد نورث وایتهد

جامعه‌شناسی در پاسخ به مسائل زمانه است که جامعه‌شناسی باقی می‌ماند. در همین پاسخگویی بود که این رشته علمی مورد توجه اندیشمندان و پژوهندگان قرار گرفت و ادامه حیاتش نیز به همین پویایی بستگی دارد. محوریت جامعه‌شناسی برای سازماندهی رویکردهای بینشی - روشی در سایر حوزه‌های علوم انسانی - اجتماعی هم تابعی از برخورد این رشته با مسائل متظاهر جدید در پویه زندگی است.

یکی از وظایف جامعه‌شناسان در این پویاسازی، توجه به سمت زمینه‌ای جزء و کل میان موضوعات پژوهشی منتخب‌شان با کلیت نظام اجتماعی و بلکه جامعه‌شناسی مواجه با آن است. اگر بازار یا سیاست مثلاً در این مطالعات زمینه‌ساز توجه به صرف معایب دیگری و محاسن خود گردد. نارسایی توجه به سازمان اجتماعی قاعداً از برتری جایگاه ممتاز این رشته خواهد کاست و جاذبه‌اش را فرو خواهد کاهید.

مضامین اثر حاضر اما نشان خواهد داد که اولویت دستاوردهای فرهنگی جامعه‌شناسی در مطالعه کلیت حیات انسانی - اجتماعی همچنان محفوظ است. کنش، نهاد، ساخت و تعاطی آنها از جمله موضوعاتی است که به سرزندگی و نشاط حیات مستدام این رشته علمی حکم داده و می‌دهد. مطالعه سیستماتیک مناسبات اجتماعی هم از این حیث گویای پویایی نظام اجتماعی است و هم در پویایی آن مشارکت می‌ورزد؛

زیرا خودشناسی ما در این صورت‌بندی متاملانه و سیال می‌تواند زندگی تعاملی‌مان با دیگران را متأثر داشته و تداوم جامعه‌شناسی در پرتو این پویه را طلایه‌داری کند.

اهمیت جامعه‌شناسی از همین جا نشئت می‌گیرد و تغییرات بینشی - روشی آن را در برخورد با موضوعات و مسائل جدید زندگی انسانی - اجتماعی معنادار می‌سازد. انتزاع چنین تحولی به هنگام بازگرداندن انضمامی آن به جامعه هم احوال اجتماعی و هم نوسازی جهت‌گیری‌های این رشته علمی را توجیه می‌نماید. طرح مفاهیم جدید و شیوه‌های تحلیل نوین از جهان جامعه به هنگام سرایت به این جهان و رواج در آن متقابلاً موجبات تحولی در آن را فراهم می‌آورد که لازم به صورت‌بندی مجدد نظری - روشی است. چنین است که مثلاً جهانی‌شدن و رفع فواصل جغرافیایی - زمانی، جنبش‌های مجازی اجتماعی، محلی‌ماندن روابط اجتماعی در عین جهانی‌شدن نظام‌های تولید، رواج تکنولوژی اطلاع‌رسانی دوربرد، احتمال جنگ هسته‌ای و نظایر آنها از مهم‌ترین موضوعات این تجدید حیات به‌شمار می‌رود.

مادامی که اهمیت جامعه‌شناسان قرن نوزدهم به پیش‌بینی‌های آنان از احوال جوامع قرن بیستم بازمی‌گردد، چالش با مسائل پیش روی این عصر و ترسیم چشم‌انداز مسائل آتی آن است که نبوغ فرد را در طرح موضوعات جدید نشان می‌دهد. آنگاه سرعت طرح مفاهیم جدید بر شناخت پدران این رشته خواهد چربید و سیمای جامعه‌شناسی در این تعبیر جدید هم غریب خواهد نمود.

عباس محمدی اصل
دانشگاه علامه طباطبائی